

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

Sint-Eloois-Vijve
Gentseweg - Vijfseweg
(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Siel LEEMANS, Christof VANHOUTTE

Projectcode: 2020A94

Projectcode:	2020A94
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Locatiegegevens:	Sint-Eloois-Vijve Vijfseweg (zie bijlage 2 en 3)
Lambertcoördinaten projectgebied:	Noord - X: 82 540,36 m, Y: 177 415,78 m Oost – X: 82 642,07 m, Y: 177 365,13 m Zuid – X: 82 591,43 m, Y: 177 287,04 m West – X: 82 456,78 m, Y: 177 357,95 m
Kadastergegevens:	Waregem, 6 ^{de} Afdeling, Sectie B., nr. 29 X, Y, Z en C (zie bijlage 2)
Topografische kaart:	Zie bijlage 1
Begindatum onderzoek:	11/01/2021
Einddatum onderzoek:	12/01/2021
Relevante termen thesauri:	Proefsleuvenonderzoek, verstoring, late bronstijd – Romeinse periode, late middeleeuwen – Nieuwe Tijd
Betrokken actoren:	Christof Vanhoutte (erkend archeoloog), Siel Leemans (archeoloog), Natascha Derweduwen (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	5
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.1.1. Inleiding	5
1.1.2. Vraagstelling	7
1.1.3. Randvoorwaarden	7
1.1.4. Onderzoekstechnieken	7
1.1.5. Bestaande toestand	8
1.1.6. Geplande werken	9
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE	12
1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	12
1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek	15
1.2.3. Gebruikt materiaal	17
1.2.4. Inbreng specialisten	17
1.3. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	18
1.3.1. Landschappelijke ligging	18
1.3.2. Historische situering	18
1.3.3. Archeologisch kader	18
2. ASSESSMENTRAPPORT	19
2.1. STRATIGRAFIE	19
2.1.1. Referentieprofiel(en) noordelijke graszone	21
2.1.2. Referentieprofiel(en) ter hoogte van de voormalige bebouwing	23
2.1.3. Referentieprofiel(en) ten westen van het projectgebied	25
2.2. ASSESSMENT SPOREN, STRUCTUREN EN VONDSTEN	26
2.2.1. Gracht en greppels	28
2.2.2. Kuilen	33
2.2.3. Paalsporen	35
2.2.4. Natuurlijke sporen	37
2.3. ASSESSMENT STALEN	38
2.4. ASSESSMENT CONSERVATIE	38
3. DATERING EN INTERPRETATIE	39
3.1. GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	39
3.2. CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	42
3.3. SYNTHESE	43
3.4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	44
4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	46
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING	46
4.2. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	46

5. SAMENVATTING	47
6. BIBLIOGRAFIE	48
6.1. UITGEGEVEN BRONNEN.....	48
6.2. INTERNETBRONNEN.....	48
7. BIJLAGEN	49

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Sint-Eloois-Vijve Gentseweg-Vijfseweg, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

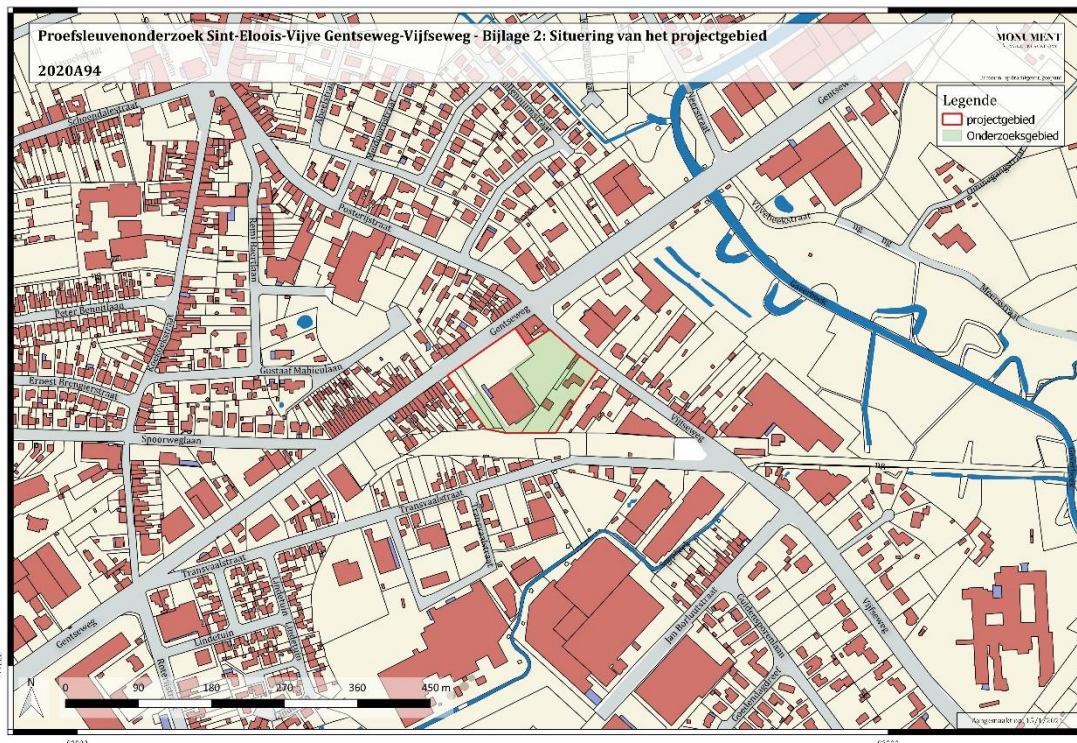
De opgemaakte archeologienota (ID 13256, 2018K358)¹ adviseerde in uitgesteld traject de uitvoering van een landschappelijk booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek. In het traject van het booronderzoek² – uitgevoerd door Monument Vandekerckhove nv – werden zowel landschappelijke boringen (2020A441), verkennende boringen (2020E142) als waarderende boringen (2019A143) uitgevoerd. Onderhavig verslag is de neerslag van de resultaten van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek (2020A94).

De oppervlakte van het plangebied, gelegen op de hoek van de Gentseweg met de Vijfseweg te Sint-Eloois-Vijve (Waregem), bedraagt 15 000 m² (zie Figuur 1 en Figuur 2). Het terrein bestond uit acht verschillende percelen waarvan er enkele bebouwd waren (bestaande uit een handelspand met parking en woningen met bijgebouw en tuinen), de andere percelen waren voorzien van graszones. Na de sloop van de gebouwen en bijgebouwen werd overgegaan tot het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem onder de vorm van proefsleuven.

Het doel van dit onderzoek is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein archeologisch te onderzoeken. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

¹ DEVALCKENEER L., 2019a.

² LEGRAND P., DEFRANCQ J., VANHOUTTE C., WEYTS L. 2020.

Figuur 1: Aanduiding van het projectgebied op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 2: Aanduiding van het projectgebied op de orthofoto (middenschalig, winteropnamen, kleur, meer recent, Vlaanderen) (bron: geopunt.be).

1.1.2. Vraagstelling

In functie van dit onderzoek zijn in het programma van maatregelen van de bureaustudie volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen opgesteld³:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ.

1.1.3. Randvoorwaarden

Voor het proefsleuvenonderzoek zijn geen randvoorwaarden opgelegd. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

1.1.4. Onderzoekstechnieken

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied diende dit gebied, met een oppervlakte van 15 000 m², onderzocht te worden door middel van 9 proefsleuven. De sleuven zijn bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen gerelateerd aan de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aan te snijden. Om een zicht te krijgen op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein dienen er, in geschrinkt patroon, machinaal profielputten aangelegd te worden.

³ DEVALCKENEER L. 2020.

Om een dekkingpercentage te bereiken van 10% is aangeraden te werken met proefsleuven van 1,8 tot 2 meter breed met een tussenafstand van 12 tot 15 meter (van middelpunt tot middelpunt)⁴. Door bijkomende kijkvensters en/of dwarsseuven wordt getracht een dekkingpercentage van 12,5% te bereiken, wat wenselijk is om degelijke uitspraken te doen voor het geheel van het terrein.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Bij het dichten wordt getracht om de originele bodemopbouw opnieuw te bekomen. Voor het grondwerk wordt gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak.

1.1.5. Bestaande toestand⁵

Het plangebied bevindt zich op de hoek van de Gentseweg met de Vijfseweg te Sint-Elooïs-Vijve en is ca. 15 000 m² groot. Twee percelen langsheen de zuidwestelijke zijde zijn volledig vrij van bebouwing. Ten zuiden worden ze begrensd door een maanvormige straat die zich aftakt van de zuidelijke Transvaalstraat. Ten oosten van deze groenzones bevindt zich een handelspand met rondom rond verhardingen en een ruime parking ten noorden.

Het handelspand beslaat ca 2000,98 m² en is voorzien van een laad- en loskaai alsook kleinere opslagruimtes en verharde zones ten zuiden en ten oosten. De uitgestrekte verharde parking ten noorden heeft een oppervlakte van ongeveer 3482,19 m².

Ten oosten van de winkel bevindt zich perceel 29z2 dat voornamelijk door groenzone en struiken wordt ingenomen. In de westelijke hoek van het perceel bevindt zich een steenpuinhoop. Een grote aardhoop situeert zich eveneens binnen dit perceel dat tevens voor een deel verhard is.

Het meest oostelijke deel van het onderzoeksgebied wordt ingenomen door percelen voorzien van woningen, bijgebouwen en tuinen. De bebouwing en verhardingen verspreiden zich op verschillende locaties – grenzend aan de Vijfseweg, centraal op het perceel en eerder ten zuiden – verspreid over de verschillende percelen. Het uiterste zuiden wordt ingenomen door groenzones – tuinen – met bomen.

De aanwezige bebouwing betreft een woonhuis met achteraan twee bijgebouwen en een tweede woonst grenzend aan de Vijfseweg. De woningen zijn niet voorzien van kelderverdiepingen. De uiterst noordelijke hoek waar de Gentseweg en de Vijfseweg

⁴ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

⁵ DEVALCKENEER L., 2019a.

samenkomen, wordt ingenomen door bebouwing maar maakt geen deel uit van het onderzoeksgebied (zie Figuur 3).

Figuur 3: Aanduiding van het plangebied op de meest recente luchtfoto (bron: LEGRAND P., DEFRANCQ J., VANHOUTTE C., WEYTS L. 2020.; geopunt.be).

1.1.6. Geplande werken⁶

Naast de bestaande winkel (ca. 2000,98 m²) zal een nieuwe winkel worden opgetrokken met fietsenstalling (ca. 3200 m²). Er wordt een ondergrondse parking (3338,27 m²) voorzien onder de winkelruimte dat langs één zijde volledig open en toegankelijk is. Voor de aanleg van deze kelderverdieping zullen uitgravingen van minimum 3,5 m nodig zijn. Op dit uitgravingsniveau zal een vloerplaatfundering worden aangelegd. De dikte van de vloerplaat bedraagt ongeveer 30 cm en zal in afgewerkte toestand op een diepte van 3,2 m liggen (bovenkant vloerplaat).

Dit geheel zal plaats geven aan een totaal van 110 parkeerplaatsen, inclusief een personeelsparkeergarage. Een klein westelijk deel (ca. 759.56 m²) – voorzien voor stokruimte, sanitair, eetruimtes en lockers - zal niet onderkelderd worden. De bestaande laad- en loskade zal behouden worden. Ook zullen in het zuidoosten van het plangebied – ten zuiden van de nieuw te bouwen constructie – en ten noordoosten van het nieuwe handelspand hellingen

⁶ DEVALCKENEER L., 2019a.

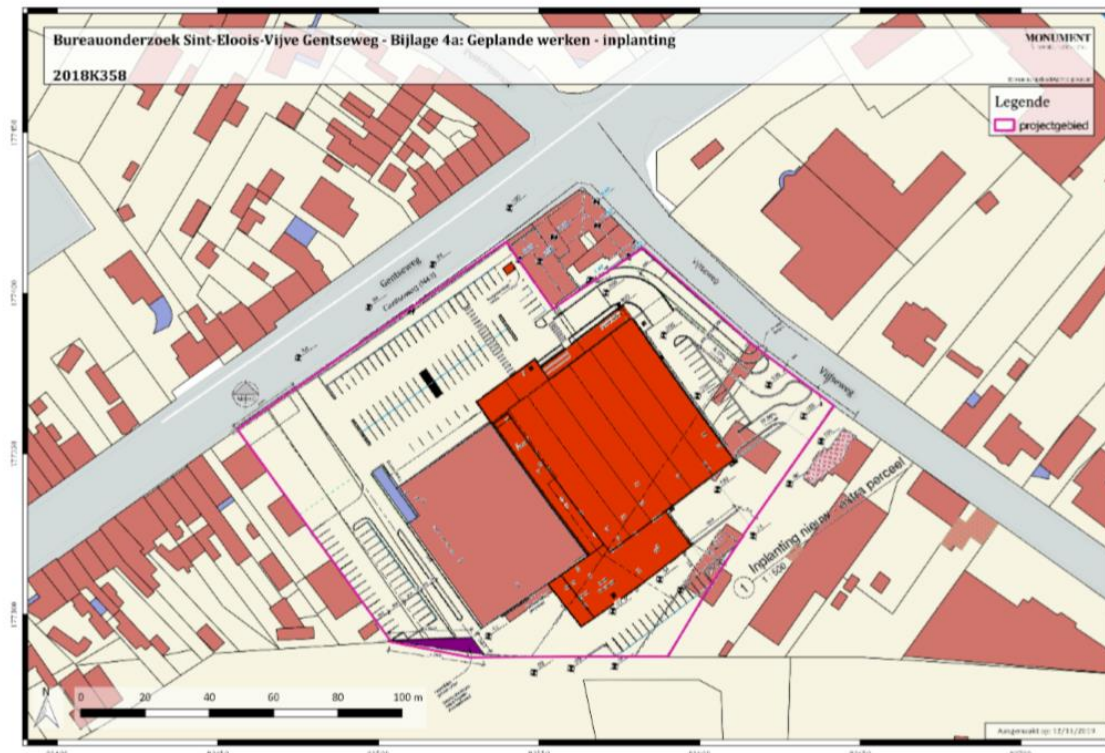
worden aangelegd. De afgewerkte verharding zal zich op zo'n -120 tot -125 cm bevinden ten opzichte de nulpas, zijnde het vloerniveau van de bestaande winkel.

Overige parkeergelegenheden zullen op bovengronds niveau worden voorzien in de vorm van de bestaande parkeerruimte (2975,52 m² en 76 parkeerplaatsen) ten noorden, de parkeerruimte ten zuiden (15 parkeerplaatsen) in waterdoorlatende verharding (187,21 m²) en ten westen (32 parkeerplaatsen) (728,02 m²) alsook ten oosten (13 parkeerplaatsen); hoewel het bij deze laatste gaat om niet doorlatende verharding. De oostelijke parkeerplaats bevindt zich op een lager gelegen niveau dat aan de hand van een helling te bereiken is. De afgewerkte niveaus zullen variëren tussen -120 cm en -320 cm ten opzichte van het maaiveld. De verharding zal ongeveer een dikte van 50 cm kennen. Hier zullen de afgravingen variëren van 170 cm tot 350 cm. Waterdoorlatende verharding ten oosten van het bestaande handelspand zal zich in afgewerkte toestand op -15 cm onder de nulpas bevinden. Hierdoor zal een ingreep van ca. 20 cm nodig zijn. Alles samen zal er 915,74 m² waterdoorlatend verhard worden en 3513,72 m² niet waterdoorlatend. Binnen deze zones (ten westen, ten zuidoosten en ten zuiden) zullen ook infiltratietunnels voorzien worden. Deze zullen een gezamenlijke oppervlakte van 536,71 m² omvatten en lokaal voor een diepere uitgraving zorgen.

De site moet vlotte toegang verlenen aan gemotoriseerd verkeer. Dit zal mogelijk zijn vanaf zowel de Gentseweg als de Vijfseweg. Niet-gemotoriseerd verkeer zal van een andere toegangsweg gebruik kunnen maken, gescheiden van het gemotoriseerd verkeer. Hiervoor worden verharde toegangs- en circulatiewegen voorzien. Het afgewerkte niveau zal variëren van -120 cm onder de nulpas in het zuidoosten tot -320 cm naar de parking (ten oosten van het nieuwe gebouw) toe. Zoals eerder aangegeven zullen de uitgravingen variëren tussen 170 cm tot 350 cm bedragen. In de zuidoostelijke zone wordt ook een ruimte aangelegd voor de circulatie van het verkeer (ca. 533.81 m²). De diepte van haar aanleg zal variëren tussen 1,2 m in het westen en 1,25 m in het oosten.

Het handelspand zal uit drie verdiepingen en een ondergronds verdiep bestaan. Het gelijkvloers zal als winkel in gebruik worden genomen. De eerste verdieping werd reeds vermeld als het westelijke gedeelte van de nieuwbouw dat niet van een kelderverdieping voorzien wordt. De eerste verdieping (ca. 759; 56 m²) zal – zoals eerder reeds vermeld – in gebruik worden genomen als stockruimtes, kantoorruimte, eetruimtes, lockerruimtes. De tweede verdieping biedt plaats aan winkelruimte C. Deze ruimte zal worden verhuurd en krijgt een horecafunctie. Tevens wordt een groendak voorzien met een oppervlakte van 3155,4 m².

Langsheen de noordelijke zijde van het bestaande gebouw en de nieuwe winkel worden luifels voorzien, respectievelijk met een oppervlakte van 164,68 en 139,5 m². Groenzones worden voorzien in het noorden, ten oosten, ten zuiden en ten zuidwesten – samen goed voor 1241,1 m². Het noordwestelijke deel van het plangebied blijft onverhard (762,02 m²).

Figuur 4: Inplantingsplan van de nieuwe toestand op GRB (bron: geopunt.be, initiatiefnemer)

Figuur 5: Inplantingsplan van de bebouwing nieuwe toestand op GRB (bron: geopunt.be, initiatiefnemer).

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie (ID 13256, 2018K358)⁷ de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd – na het boortraject – over gegaan tot een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, dit in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (2020A94).

Tijdens dit proefsleuvenonderzoek werden acht parallelle, 2 m brede sleuven met een tussenafstand van ca. 15 m en een noordoost-zuidwest oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen (zie Figuur 6). Tijdens het opstellen van het programma van maatregelen bij het bureauonderzoek werd er uitgegaan dat er geen kelders aanwezig waren binnen het projectgebied. Echter bleek op het terrein dat er een zone van ca. 260 m² reeds verstoord was tot onder het archeologisch niveau door de aanwezigheid van een kelder en funderingen (ter hoogte van de voormalige bebouwing) (zie Figuur 7). Gezien dit, in combinatie met het feit dat de naburige geplande proefsleuf een negatieve impact zou hebben op de bestaande omheining (zie Figuur 8), werd besloten om de twee proefsleuven in deze zone te vervangen door één proefsleuf. Gezien tijdens het bureauonderzoek de tussenafstand tussen deze proefsleuven minder dan 12 m bedroeg, vormde deze aanpassing geen probleem om een tussenafstand van maximum 15 m tussen de sleuven te garanderen. Op onderstaand plan (zie Figuur 9) is deze wijziging weergegeven.

⁷ DEVALCKENEER L., 2019a.

Figuur 6: Locatie van de onderzochte proefsleuven binnen het projectgebied (bron: geopunt.be).

Figuur 7: Zicht op de bestaande kelder ter hoogte van de voormalige bebouwing.

Figuur 8: Zicht op de aanwezige kelder (verstoorde zone) en de bestaande omheining binnen het projectgebied.

Figuur 9: Aanpassing aan het proefsleuvenplan. Vanwege de aanwezige funderingen en kelder én de bestaande omheining dienden de twee proefsleuven in deze zone vervangen te worden door één centrale proefsleuf (bron: geopunt.be).

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 15 000 m², het onderzoeksgebied heeft een grootte van ca. 9230 m². Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd in totaal 1106 m² van het terrein (ca. 9230 m²) onderzocht door middel van 8 proefsleuven, 3 kijkvensters en een dwarssleuf. Rekening houdend met de verstoorde zone (ca. 260 m²) werd ca. 12,3% van het projectgebied onderzocht.

Sleufnummer	Oppervlakte
1 (incl. kijkvensters)	106 m ² + 36 m ²
2 (incl. dwarssleuf)	138 m ² + 36 m ²
3	141 m ²
4	53 m ²
5	87 m ²
6 (incl. kijkvenster)	179 m ² + 171 m ²
7	104 m ²
8	55 m ²
Totaal	863 m² + 243 m²
%	12,3%

Tabel 1: Overzicht van de onderzochte oppervlaktes per proefsleuf.

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Natascha Derweduwen en archeoloog-assistente Siel Leemans. Het veldwerk vond plaats op 11 en 12 januari 2021. De proefsleuven werden aansluitend terug gedicht.

Figuur 10: Beeld van het terrein tijdens het proefsleuvenonderzoek, overzicht werkput 5.

Figuur 11: Beeld van het terrein tijdens het proefsleuvenonderzoek, overzicht werkput 7.

Figuur 12: Beeld van het terrein tijdens het proefsleuvenonderzoek, overzicht van het kijkvenster in werkput 6.

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80 m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **SIVI20, 2020A94**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein verschillende wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in m TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.2.4. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand adviseerde bij de uitwerking van het bodemkundige luik.

1.3. Assessment onderzochte gebied

1.3.1. Landschappelijke ligging

Waregem behoort tot licht zandlemig tot zandig Vlaanderen, het gebied kan gekarakteriseerd worden als licht golvend waarbij de hoogtes afnemen naar het noorden; met name het valleigebied van de Leie. Het projectgebied situeert zich in een lagere zone, met name ter hoogte van de riviervallei van de Leie en de plaatselijke vallei van de Gaverbeek.

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.1. in het verslag van resultaten bureaustudie (ID 13256, 2018K358)⁸.

1.3.2. Historische situering

De historische kaarten tonen het onbebouwde karakter van het projectgebied vanaf de Ferrariskaart (1771-1778). Ten oosten van het projectgebied is een weg zichtbaar dat het perceel begrenst en dit vanaf ten laatste 1771 (Ferraris) tot het midden van de 19de eeuw (Poppkaart) wanneer de weg in onbruik raakt. Mogelijk kunnen resten van deze weg zich binnen de contouren van het onderzoeksgebied bevinden. Enkele loopgravenkaarten en luchtfoto's wijzen op de aanwezigheid van een spoorweg ten zuiden van het projectgebied in de 20ste eeuw. Het is mogelijk dat er aftakkingen of een bedding van deze spoorweg zich binnen het projectgebied zou bevinden. De luchtfoto's tonen minsten vier afbraakfasen van 1971 tot 2008 voor de ontwikkeling van het plangebied tot industriezone, deze metamorfoses hebben mogelijks een grote impact op de bodemopbouw en het archeologische archief.

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.2. in het verslag van resultaten bureaustudie (ID 13256, 2018K358)⁹.

1.3.3. Archeologisch kader

Binnen de contouren van het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Voor de periodes ouder dan de middeleeuwen kan voor het projectgebied de aanwezigheid van een site niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is geweten dat de regio sinds de Steentijden menselijke occupatie vertoonde. Deze zette zich voort doorheen de metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen tot en met de Nieuwste Tijd. Mogelijks zijn dergelijke sporen binnen het projectgebied aanwezig.

Voor meer informatie zie hoofdstuk 2.3. in het verslag van resultaten bureaustudie (ID 13256, 2018K358)¹⁰.

⁸ DEVALCKENEER L., 2019a.

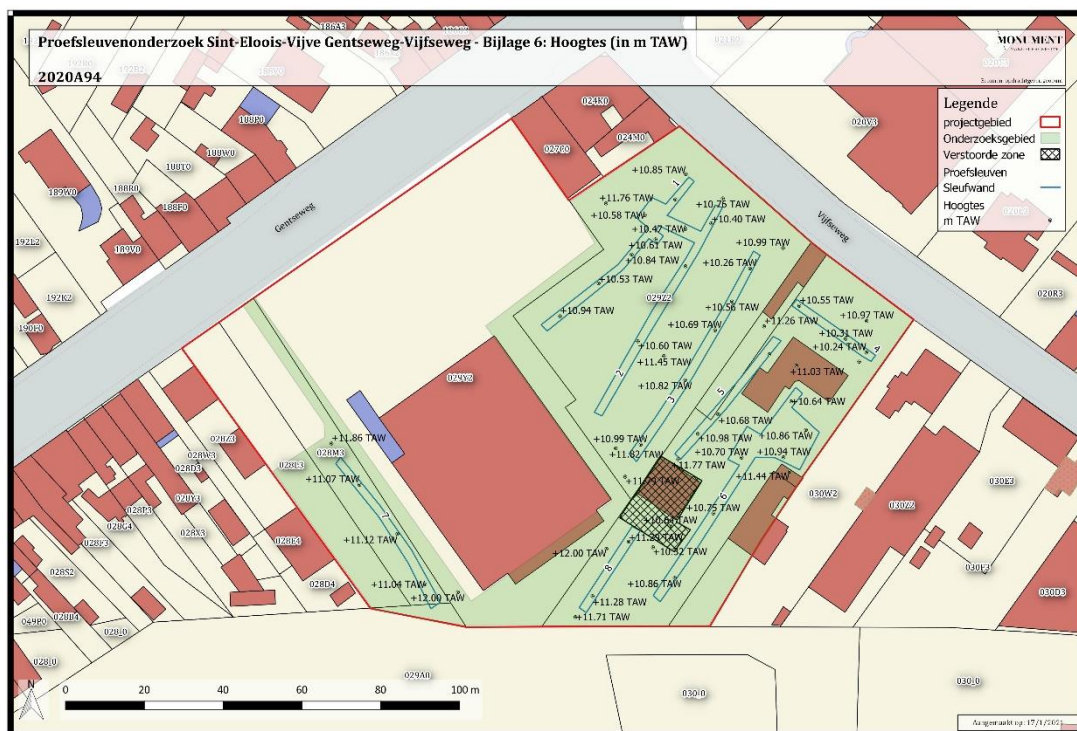
⁹ Ibidem.

¹⁰ Ibidem.

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

Alvorens het archeologisch vooronderzoek van start kon gaan, werd de huidige bebouwing binnen het onderzoeksgebied gesloopt. Het maaiveld tijdens het archeologisch veldwerk bestond enerzijds uit een genivelleerde puinlaag afkomstig van de recente afbraak (maaiveldhoogte tussen +10.97 m TAW ten oosten en +12.00 m TAW ten zuiden) en anderzijds uit grasland ten noordoosten en ten zuidwesten van het projectgebied (maaiveldhoogte tussen +10.76 m TAW ten noordoosten en +12.00 m TAW ten westen). De hoogtes genomen tijdens het veldwerk referen naar dit maaiveld en wijken slechts minimaal af van het oorspronkelijke maaiveld. Het noordelijk/noordoostelijk deel van het gebied is het laagst gelegen, richting het zuiden/zuidwesten stijgt de hoogte van het onderzoeksgebied. Het archeologisch niveau varieert binnen het plangebied tussen +10.24 m TAW (in het oosten) en +11.29 m TAW (in het zuidwesten) (zie Figuur 13).

Figuur 13: Inplantingsplan van de proefsleuven met aanduiding van de hoogtes in m TAW (bron: geopunt.be).

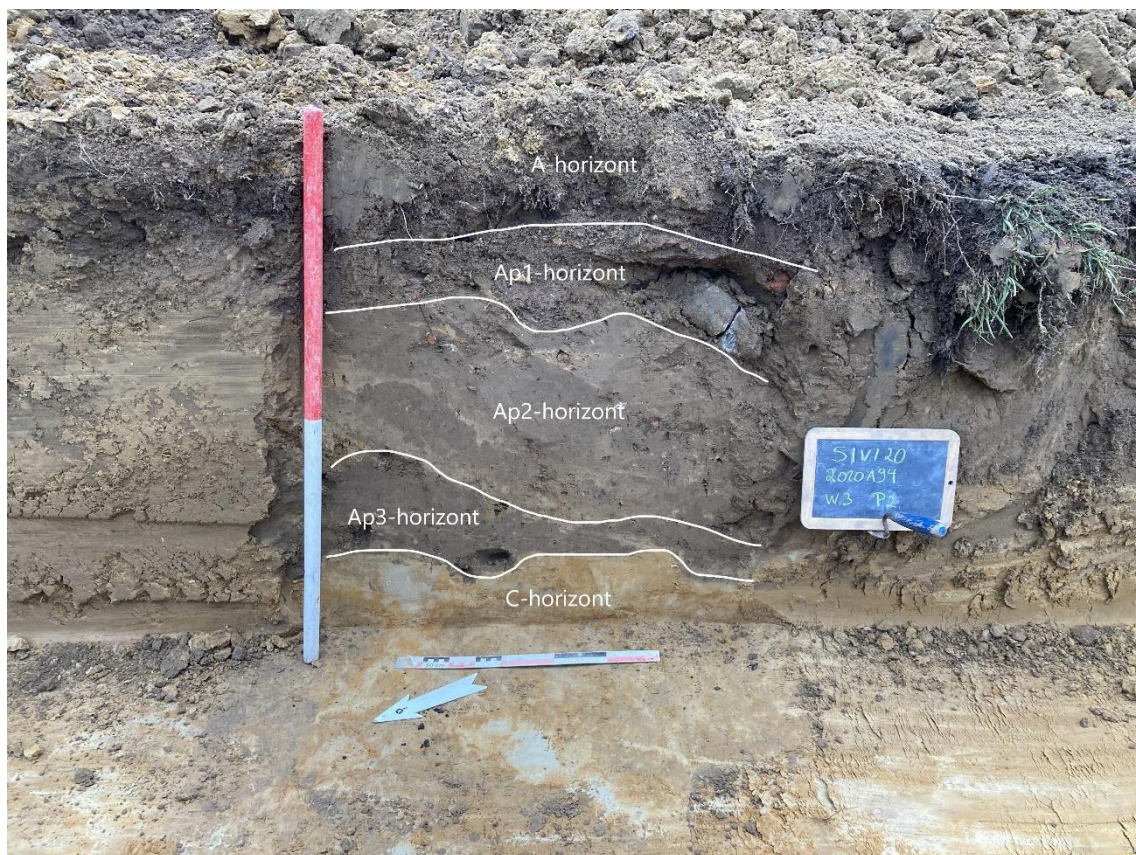
Het gehele projectgebied staat op de bodemkaart gekarteerd als antropogene bodem. De aangelegde bodemprofielen bieden dus inzicht omtrent de bodemopbouw binnen het projectgebied. In de werkputten zijn op strategische plaatsen (bij een verandering in bodemopbouw én op verschillende zones van het projectgebied) profielen opgeschoond en geregistreerd (zie Figuur 14). In dit onderdeel worden de referentieprofielen voor het terrein besproken, alle horizonten bestonden uit zand/zandig leem.

2.1.1. Referentieprofiel(en) noordelijke graszone

- **Profiel 2, werkput 3**

Profiel 2 situeert zich aan de zuidoostelijke zijde van werkput 3 (zie Figuur 15) en is representatief voor het noordelijk, noordoostelijk en noordwestelijk deel van de graszone binnen het projectgebied. Onder de ploeglaag zijn er verschillende antropogene verstoringslagen aanwezig tot ca. 0,80 m -mv. De B-horizont is hier afwezig, deze werd vermoedelijk reeds weggegraven tijdens de verschillende afbraakfases in de 20ste en 21ste eeuw binnen het projectgebied. Vanaf ca. 0,80 m -mv is de C-horizont te herkennen.

Figuur 15: Profiel 2, werkput 3.

- **Profiel 3, werkput 3**

Het uiterst zuidelijke deel van het grasland heeft een andere bodemopbouw. Profiel 3 aan de zuidelijke zijde van de werkput geeft een A-Ap1-Ap2-B-C sequentie (zie Figuur 16). Hoewel er nog steeds sprake is van enkele antropogene verstoringsslagen, zijn deze minder diep (0,60 m-mv) en is de B-horizont hier aanwezig (0,60 m -mv tot 1 m -mv). De duidelijke grens tussen de Ap2 horizont en de B-horizont wijst op een aftopping van de B-horizont in het verleden. De C-horizont is te herkennen vanaf 1 m -mv.

Figuur 16: Profiel 3, werkput 3.

2.1.2. Referentieprofiel(en) ter hoogte van de voormalige bebouwing

- **Profiel 4, werkput 6**

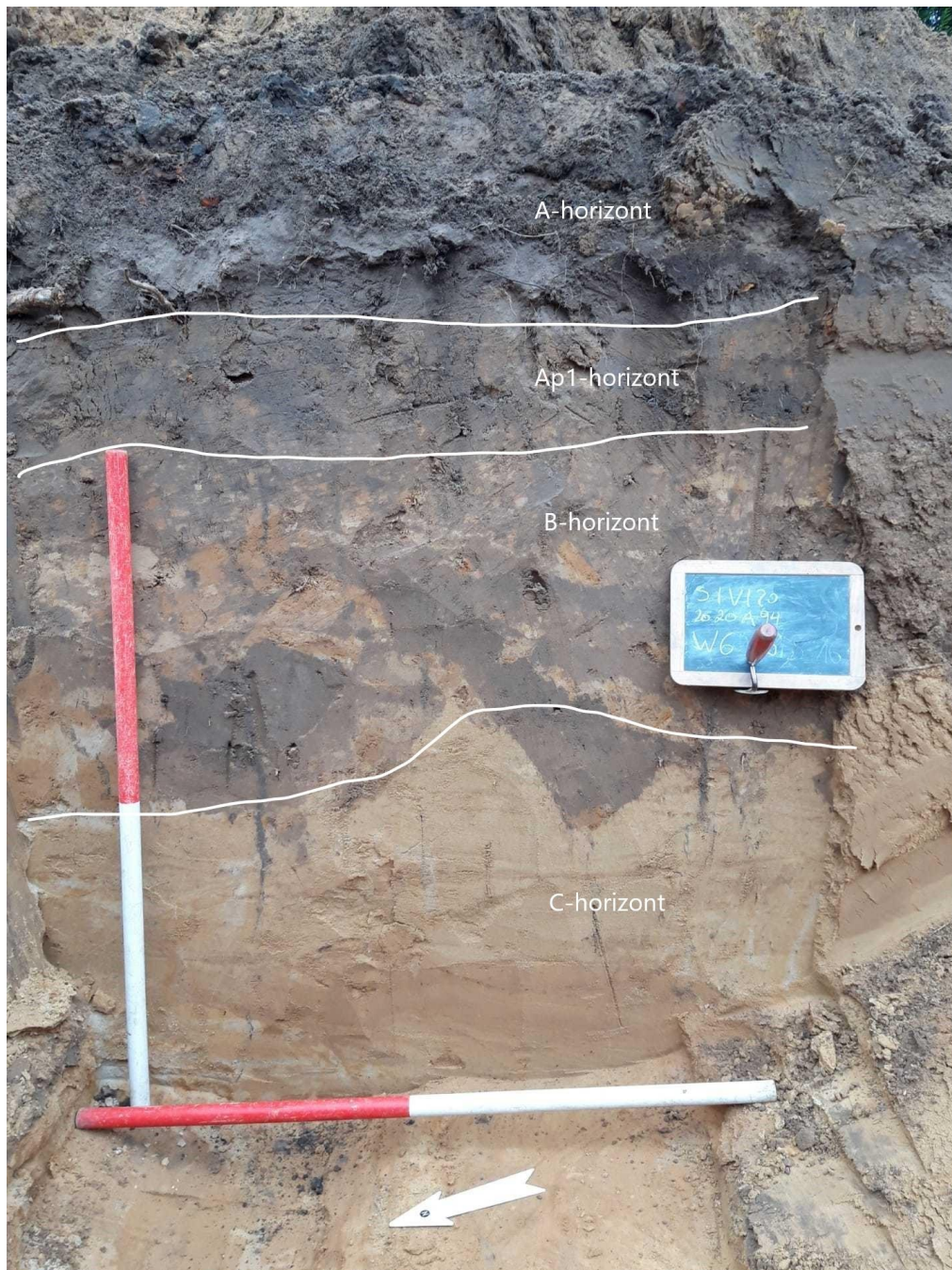
Profiel 4 is te situeren zich aan de zuidoostelijke zijde van werkput 6 (zie Figuur 17) en is representatief voor het oostelijk deel van de voormalige bebouwde en verharde zone binnen het projectgebied. Onder de Ap-horizont – die vermoedelijk te wijten is aan de voormalige verharding in deze zone – is de B-horizont te herkennen vanaf ca. 0,40 m -mv. Het maaiveld niveau is hier gelijk aan de genivelleerde puinlaag afkomstig van de recente afbraak. Hieronder volgt vanaf 0,70 m -mv de C-horizont.

Figuur 17: Profiel 4, werkput 6.

- **Profiel 6, werkput 6**

Ten zuiden van werkput 6 werd profiel 6 geregistreerd (zie Figuur 18), dit profiel is representatief voor het zuidelijke deel van de voormalige bebouwde zone binnen het projectgebied. De gekende verstoring binnen het projectgebied snijdt diep in de B-horizont en zelfs tot in de C-horizont (tot ca. 1 m -mv diep). De B-horizont (ca. 0,50 m -mv) is op sommige plaatsen nog steeds te herkennen, maar kent een zeer zware verstoring.

Figuur 18: Profiel 6, werkput 6.

2.1.3. Referentieprofiel(en) ten westen van het projectgebied

- **Profiel 5, werkput 7**

De zone ten (zuid)westen van het projectgebied wordt gekenmerkt door een bodemopbouw met een Ap1-Ah2-B-C sequentie (zie Figuur 19). Lokaal gaat de verstoring van de bovenste laag tot in de B-horizont, de grens tussen deze B-horizont en de bovenliggende Ah2-horizont wijst mogelijk op een aftopping van de B-horizont in het verleden. Onder de B-horizont (bovengrens ca. 0,80 m -mv) werd de C-horizont vanaf 0,90 m -mv waargenomen.

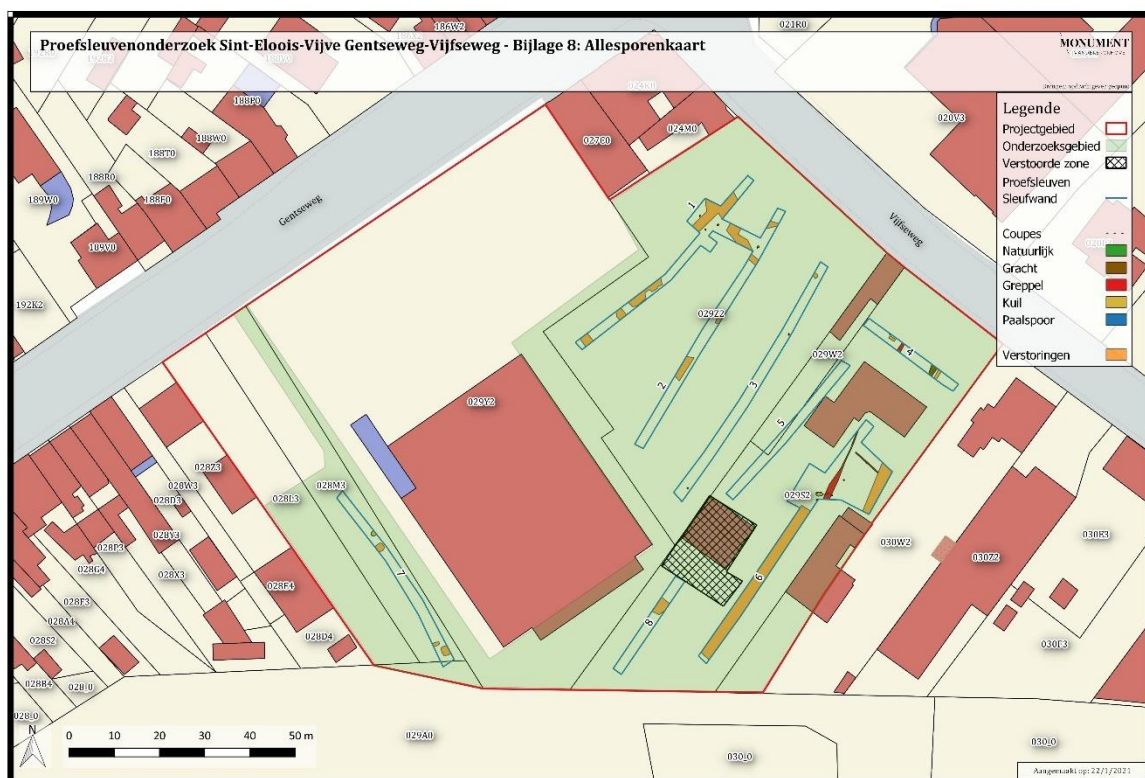

Figuur 19: Profiel 5, werkput 7.

Globaal kan geconcludeerd worden dat een groot deel van het projectgebied reeds een bodemverstoring kent tot ca. 0,80 -1 m -mv. Dit werd onder meer waargenomen ter hoogte van het noordelijk/noordoostelijk deel (graszone), het zuidelijke deel (voormalig bebouwde zone) en het westelijk deel van het projectgebied. De B-horizont werd er reeds weggegraven of is zeer zwaar verstoord, vermoedelijk is dit te wijten aan de verschillende afbraakfases die er in de 20ste en 21ste eeuw binnen dit projectgebied hebben plaatsgevonden. Elders is er nog steeds sprake van antropogene verstoringsslagen, echter veel minder diep. Hier werd de B-horizont waargenomen op een diepte van ca. 0,40 - 0,60 m -mv.

2.2. Assessment sporen, structuren en vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er vijftien spoornummers en tien laagnummers toegekend (zie Figuur 20). Deze sporen worden geïdentificeerd als een gracht, drie greppels, twee kuilen, vijf paalsporen en vier natuurlijke sporen; de laagnummers zijn toegekend aan aardkundige eenheden. Hieronder wordt een overzicht en korte beschrijving gegeven van de aangetroffen archeologische sporen. Indien binnen een context vondsten werden aangetroffen, zijn deze aansluitend beschreven.

Figuur 20: Allesporenkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 21: Allesporenkaart, detail werkput 1 en 2 (bron: geopunt.be).

Figuur 22: Allesporenkaart, detail werkput 4 en 6 (bron: geopunt.be).

2.2.1. Gracht en greppels

In de oostelijke zone van het terrein werd één gracht en drie greppels aangetroffen. De gracht (S10) – met noordoost-zuidoost oriëntatie – is ca. 1,5 meter breed en heeft een donker grijzige vulling met houtskoolbrokjes (zie Figuur 23). Uit deze context werd één fragment aardewerk verzameld, met name een wandscherf bestaande uit rood gedraaid aardewerk met aan de binnenzijde restanten van groen glazuur en een witte sliblaag met sgraffitoversiering (INR2; zie Figuur 24). Het aangebracht motief lijkt zoömorf van aard te zijn, aan de buitenzijde zijn restanten van glazuur te herkennen.

Figuur 23: Spoor 10 in werkput 4.

Figuur 24: Rood gedraaid aardewerk met restanten van groen glazuur en een witte sliblaag met sgraffitoversiering uit gracht S10.

De drie greppels aangetroffen in deze oostelijke zone maken mogelijks deel uit van twee verschillende contexten. Twee greppels – S11 (zie Figuur 25) en S15 (zie Figuur 26 en Figuur 27) – lijken tot éénzelfde structuur te behoren, deze hebben beiden een noordoost-zuidoost oriëntatie en hebben een breedte variërend van ca. 0,25 tot 1,20 meter. Beide greppels hebben eenzelfde vulling, met name een licht tot donker blauwig grijze vulling met houtskoolbrokjes met in beide greppels gelijkaardig aardewerk. Het aardewerk ingezameld uit spoor 11 (INR 3, zie Figuur 28) en spoor 15 (INR 4, zie Figuur 29) is vrij hard gebakken handgevormd aardewerk met rode chamotte verschraling. De wandscherven zijn beiden langs één zijde donkergrijs gekleurd terwijl ze langs de andere zijde een lichtrode kleur hebben, de kern van de scherven is diep donkergrijs. Lijnspoor S19 heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie (zie Figuur 30) en bestaat uit een bruinig grijze homogene vulling zonder inclusies. Dit eerder vage en ondiepe spoor kan vermoedelijk geïdentificeerd worden als een greppel.

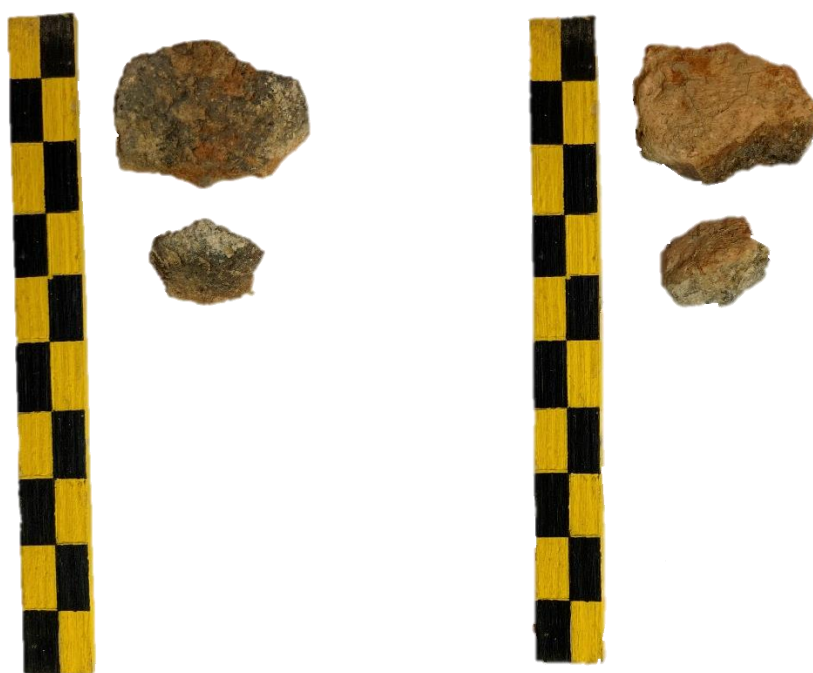
Figuur 25: Spoor 11 in werkput 4.

Figuur 26: Spoor 15 in werkput 6.

Figuur 27: Coupe van spoor 15-16.

Figuur 28: Handgevormd aardewerk met chamotte verschraling uit greppel S11.

Figuur 29: Handgevormd aardewerk met chamotte verschraling uit greppel S15.

Figuur 30: Spoor 19 in werkput 6 (kijkvenster).

2.2.2. Kuilen

Binnen het projectgebied werden eveneens twee mogelijke kuilen aangetroffen, respectievelijk kuil S16 in werkput 6 (zie Figuur 27 en Figuur 31) en kuil S18 in werkput 7 (zie Figuur 32). Kuil S16 bestaat uit een donker grijzige vulling met een licht grijzige bijmenging en vrij weinig houtskoolspikkels. Tijdens het opschaven van dit spoor werd een fragment aardewerk (INR1, zie Figuur 33) aangetroffen gelijkaardig aan het aardewerk uit spoor 11 en 15. Kuil S18 heeft een donker bruinige vulling zonder inclusies.

Figuur 31: Spoor 16 in werkput 6.

Figuur 32: Spoor 18 in werkput 7.

Figuur 33: Handgevormd aardewerk met chamotte verschraling uit kuil S16.

2.2.3. Paalsporen

Binnen het projectgebied werden er vijf paalsporen in twee verschillende werkputten aangetroffen. In de eerste werkput werden drie paalsporen aangetroffen, de overige twee paalsporen bevonden zich in werkput 6.

De drie paalsporen in de eerste werkput/kijkvenster (S1, S3 en S13) hebben een ovale tot rechthoekige vorm met een tussenafstand van respectievelijk 2,75 (ten zuiden) en 3 meter (ten westen). Deze paalsporen hebben een licht blauwige grijze tot bruine vulling met een inneming van houtskool (zie Figuur 34 en Figuur 35). De drie paalsporen (S1, S3 en S13) behoren allen vermoedelijk tot eenzelfde structuur.

De twee individuele ovale paalsporen in werkput 6 (S17 en S20, zie Figuur 36 en Figuur 37) staan mogelijks in relatie tot de andere sporen in deze zone. Spoor 17 heeft een donker blauwig grijze vulling met vrij veel houtskoolspikkels terwijl spoor 20 bestaat uit een grijze homogene vulling zonder inclusies. Op basis van de vulling en de positie van de grondsporen kan vermoedelijk paalspoor S17 gerelateerd worden aan greppel S15 en kuil S16 en paalspoor S20 aan lijnspoor S19. Er konden geen structuren herkend worden en er werden geen vondsten aangetroffen.

Figuur 34: Paalspoor S13 in werkput 1 (kijkvenster).

Figuur 35: Coupe van paalspoor S13 in werkput 1 (kijkvenster).

Figuur 36: Paalspoor S17 in werkput 6.

Figuur 37: Coupe van paalspoor S17 in werkput 6.

2.2.4. Natuurlijke sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er vier mogelijke paalsporen aangetroffen, echter na couperen bleken deze natuurlijk van aard te zijn. Deze natuurlijke sporen zijn spoor 4 in werkput 2, spoor 7 en 9 in werkput 3 en spoor 12 in werkput 4. Deze sporen hadden een eerder vage aflijning met licht tot donker bruinig grijzige vulling met inmening van houtskoolspikkels (zie Figuur 38).

Figuur 38: Spoor 9 in werkput 3.

2.3. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.4. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. DATERING EN INTERPRETATIE

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd door middel van 8 proefsleuven, 3 kijkvenster en een dwarsseurf het projectgebied archeologisch onderzocht. Het archeologisch niveau varieert binnen het plangebied tussen +10.24 m TAW (in het oosten) en +11.29 m TAW (in het zuidwesten) en bestond – daar waar de ondergrond niet verstoord was – uit een zandige tot zandlemige C-horizont.

3.1. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Binnen het projectgebied werden er elf archeologische sporen aangetroffen, bestaande uit een gracht, drie greppels, twee kuilen en vijf paalsporen uit verschillende periodes. De oudste sporen zijn greppel S11 en S15 en kuil S16, deze kunnen vanwege het aangetroffen handgevormde aardewerk met chamotte verschraling gedateerd worden tussen de late bronstijd en Romeinse periode. Vanwege de positie en de vulling van de grondsporen en de aangetroffen vondsten is het mogelijk dat greppel S11 en S15 één en dezelfde greppel zijn (zie Figuur 39). Ook paalspoor S17 in werkput 6 kan voorzichtig tot eenzelfde periode gedateerd worden als greppel S11-15 en kuil S16, dit vanwege de positie en de vulling van het grondspoor. Mogelijks behoren deze sporen tot eenzelfde context zoals bijvoorbeeld het afbakenen van een bewoningsareaal. Echter werden bij het aanleggen van de kijkvensters geen overtuigende sporen aangetroffen waardoor een interpretatie onzeker blijft. Indien er archeologische sporen aanwezig waren – gerelateerd aan de aangetroffen sporen – werden deze reeds vernield door de aanwezige verstoringen of bevinden deze zich mogelijks buiten het projectgebied.

In de oostelijke zone werd een context daterend tot de late middeleeuwen of Nieuwe Tijd aangetroffen. Het gaat hierbij over gracht S10 waarbij een rood aardewerk met restanten van groen glazuur en een witte sliblaag en sgraffitoversiering werd aangetroffen. Dit type decoratievorm in combinatie met de gebruikte zoömorfe versiering is typerend voor de periode van de tweede helft van de 15de eeuw en de eerste helft van de 16de eeuw, vermoedelijk gaat het hierbij over een open vorm zoals een bord of een kom.¹¹ Gezien deze vondst uit de bovenste laag van de gracht verzameld werd, is deze vermoedelijk gerelateerd aan de demping van de gracht; deze gracht is dus hoogstwaarschijnlijk laat middeleeuws of ouder. Bij de interpretatie van dit spoor werd de gracht op de historische kaarten geprojecteerd. Mogelijks is deze gracht te interpreteren als een restant gerelateerd aan de weg (of een voorloper hiervan) die zowel op de Ferrariskaart als op de Atlas der Buurtwegen (deel van chemin n°10), de Vandermaelenkaart als de Poppkaart (deel van de Lindestraat) getekend is (zie Figuur 40 en Figuur 41). Op de loopgravenkaart van 1918 en de luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw is deze weg niet meer te zien, deze weg is dus vermoedelijk eind 19de eeuw-begin 20ste eeuw in onbruik geraakt.

¹¹ DE GROOTE K., 2008, 143-144.

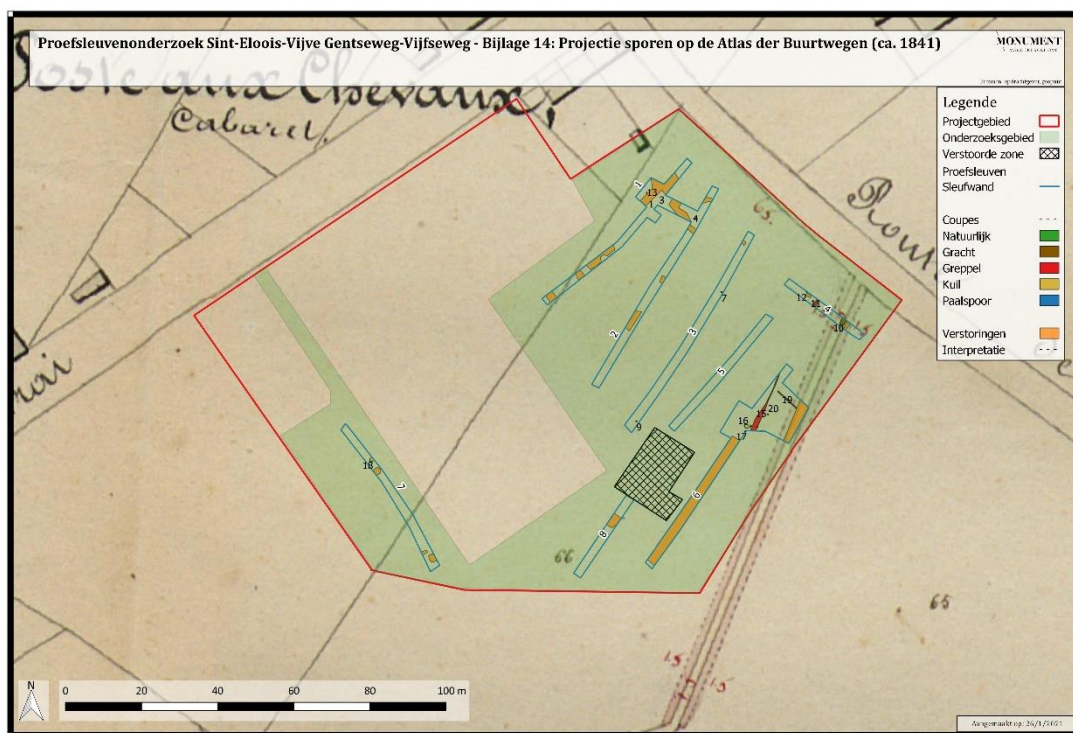
De ongedateerde sporen bestaan uit lijnspeer S19, paalsporen S1, S3, S13 en S20 en kuil S18. Lijnspeer S19 en het mogelijks verwante paalspeer S20 hebben een homogene vulling, een vage aflijning en hadden geen vondsten. Een interpretatie en datering van deze sporen is dan ook onzeker. De drie paalsporen (S1, S3 en S13) in werkput 1 behoren allen vermoedelijk tot eenzelfde gebouwstructuur, mogelijks gaat het hier om een vierpalige spieker (opslagplaats voor de oogst) waarbij het vierde paalspeer niet bewaard werd door de aanwezige verstoring (zie Figuur 42). Kuil S18 tot slot heeft een donker bruinige homogene vulling zonder inclusies en is vermoedelijk (sub)recent.

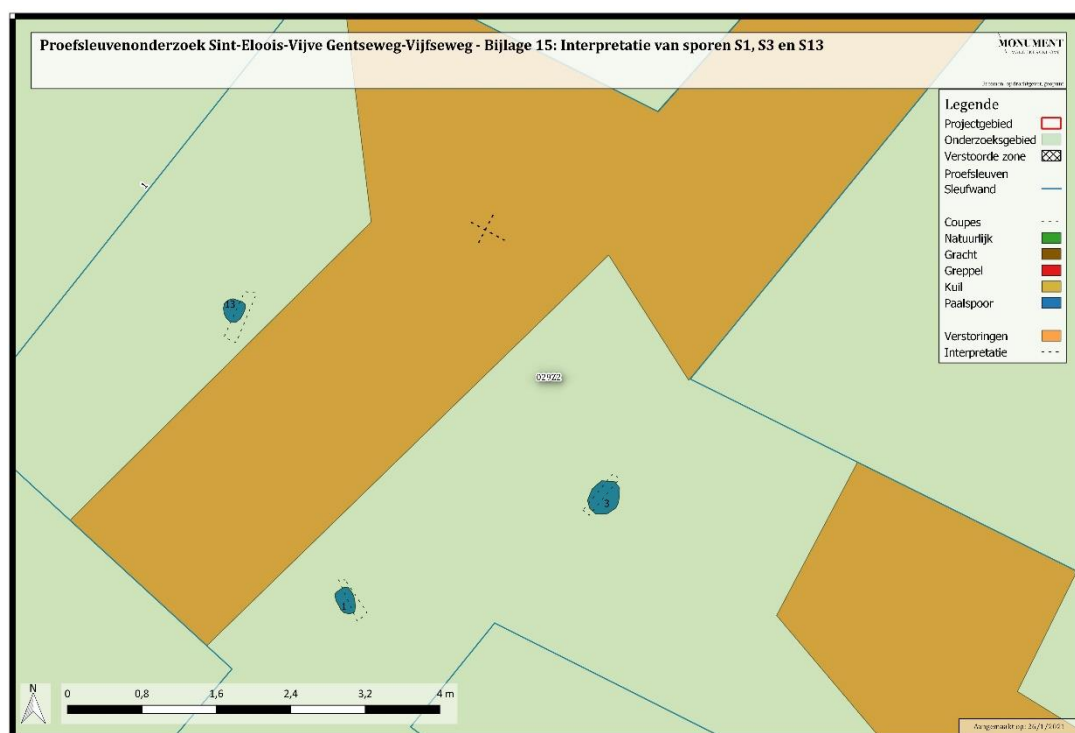
Figuur 39: Interpretatie van sporen S11-S15 (bron: geopunt.be).

Figuur 40: Projectie van de sporen op de Ferrariskaart (1771-1778) (bron: geopunt.be).

Figuur 41: Projectie van de sporen op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1841) (bron: geopunt.be).

Figuur 42: Interpretatie van sporen S1, S3 en S13 (bron: geopunt.be).

3.2. Confrontatie met resultaten bureaustudie

Op basis van het bureauonderzoek (ID 13256, 2018K358)¹² kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied niet vastgesteld worden. CAI-meldingen in de onmiddellijke omgeving leggen de nadruk op voornamelijk sporen daterend tot de Romeinse periode en middeleeuwen; dit werd bevestigd in het proefsleuvenonderzoek. Historisch kaartmateriaal toont vanaf de Ferrariskaart (1771-1778) tot en met de Popp-kaart (1842-1879) de aanwezigheid van een weg die ten oosten van het projectgebied loopt en op het einde van de 19de-begin 20ste eeuw in onbruik raakte. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd gracht S10 aangetroffen, mogelijks is dit een restant gerelateerd aan deze weg of een voorloper hiervan. De vondst van een aardewerk fragment liet toe deze gracht op zijn minst te dateren tot de late middeleeuwen. De aanwezigheid van de contouren van een spoorweg en/of conflictarcheologie (Wereldoorlog I) binnen het projectgebied in de 20ste en 21ste eeuw werd niet aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Tijdens het vooronderzoek is gebleken dat grote delen van het terrein verstoord zijn tot diep in het archeologisch niveau. Ook dit was aangegeven in de bureaustudie, deze verstoringen zijn hoogstwaarschijnlijk gerelateerd aan de vier afbraakfases die werden waargenomen op luchtfoto's tussen 1971 en 2008. Deze verstoringen hebben een negatieve impact gehad op de bodemopbouw en het archeologisch potentieel.

¹² DEVALCKENEER L., 2019a.

3.3. Synthese

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem te Sint-Eloois-Vijve Gentseweg-Vijfseweg bracht elf archeologische sporen/structuren aan het licht, bestaande uit een gracht, drie greppels, twee kuilen en vijf paalsporen. Het projectgebied werd door middel van 8 proefsleuven, 3 kijkvenster en een dwarssleuf archeologisch onderzocht. Het archeologisch niveau varieert binnen het plangebied tussen +10.24 m TAW (in het oosten) en +11.29 m TAW (in het zuidwesten) en bestond – daar waar de ondergrond niet verstoord was – uit een zandige tot zandlemige C-horizont.

De aangetroffen sporen zijn te dateren in de late bronstijd/Romeinse periode (greppel S11-15, kuil S16 en vermoedelijk paalspoor S17), in de (late) middeleeuwen (gracht S10), zijn recent (kuil S18) of zijn ongedateerd (lijnspoor/greppel S19 en paalsporen S1, S3, S13 en S20). In het noordelijke deel van het projectgebied werden enkele paalkuilen aangetroffen, vermoedelijk gerelateerd aan een gebouwstructuur; met name een vierpalige spieker. Het oostelijke deel van het terrein bracht de meeste sporen aan het licht. In dit gebied werd mogelijks de grens van een bewoningsareaal of zone met andere functie aangesneden, daterend tussen de late bronstijd en Romeinse periode. Het aanleggen van kijkvensters in deze zone bracht een vaag en ondiep lijnspoor en paalspoor naar boven, deze konden (op basis van oa. hun vulling) niet aan de andere sporen in deze zone gelinkt worden. De aangetroffen (post)middeleeuwse gracht in het oosten van het projectgebied is mogelijks een restant gerelateerd aan de wegenis (of een voorloper) die door het projectgebied liep, deze weg werd waargenomen op de historische kaarten vanaf de Ferrariskaart tot en met de Poppkaart. De overige zones binnen het projectgebied waren leeg of hadden recente of natuurlijke sporen.

Algemeen zijn er aanwijzingen gevonden voor menselijke aanwezigheid binnen en in de omgeving van het projectgebied, concrete gegevens dat de kern van de site hierbinnen te situeren zou zijn, zijn afwezig. Het zwaartepunt van de potentieel archeologische site (waar we reeds enkele sporen van hebben aangetroffen) ligt hoogstwaarschijnlijk buiten het projectgebied of is vernield geweest door de verschillende afbraakfases in de 19de en 20ste eeuw; waar de verstoringen op het terrein getuige van zijn. Er dient dan ook geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd te worden.

3.4. Beantwoording onderzoeksvragen

Hieronder worden de onderzoeksvragen hernomen en van een passend antwoord voorzien:

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Tijdens het archeologische vooronderzoek werden 11 archeologische sporen aangetroffen, bestaande uit een gracht, drie greppels, twee kuilen en vijf paalsporen. Deze sporen werden aangetroffen in werkput 1, 4 en 6 waarvan de grootste sporendensiteit zich in het oostelijk deel van het projectgebied bevond (werkput 4 en 6).

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

Over het algemeen zijn de sporen goed bewaard en goed leesbaar op de zandig/zandlemige ondergrond.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

De sporen maken vermoedelijk deel uit van verschillende structuren, dit in zowel het noordelijk als oostelijk deel van het projectgebied. In het noordelijk deel gaat het over drie paalsporen (S1, S3 en S13) die allen vermoedelijk behoren tot eenzelfde gebouwstructuur, mogelijks gaat het hier om een vierpalige spieker (opslagplaats voor de oogst) waarbij het vierde paalspoor niet bewaard werd door de aanwezige verstoring. In de oostelijke zone van het projectgebied is het plausibel dat greppel S11 en S15 één en dezelfde greppel zijn. Ook kuil S16 en paalspoor S17 behoren tot dezelfde context en zijn mogelijks deel van één structuur, bijvoorbeeld het afbakenen van een bewoningsareaal of zone met andere functie waarvan de kern buiten het projectgebied ligt.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

De aangetroffen sporen zijn te dateren in de late bronstijd/Romeinse periode (greppel S11-15, kuil S16 en vermoedelijk paalspoor S17), in de (late) middeleeuwen (gracht S10), zijn recent (kuil S18) of zijn ongedateerd (lijnspoor/greppel S19 en paalsporen S1, S3, S13 en S20).

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Neen, er zijn geen indicaties dat er artisanale activiteiten aanwezig zijn op het terrein.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

De ligging van het projectgebied aan de rand van een alluviale vallei (Gaverbeek) en de nabijheid van de Leie maakte de aanwezigheid van een archeologische site niet onwaarschijnlijk. Sporen die mogelijks gerelateerd zijn aan dergelijke archeologische site werden aangetroffen op de rand van het projectgebied. Historisch kaartmateriaal toont vanaf de Ferrariskaart (1771-1778) tot en met de Popp-kaart (1842-1879) de aanwezigheid van een weg die ten oosten van het projectgebied loopt en op het einde van de 19de-begin 20ste eeuw in onbruik raakte. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd gracht S10 aangetroffen, mogelijks is dit een restant gerelateerd aan deze wegenis of een voorloper hiervan. Tijdens het vooronderzoek is eveneens gebleken dat grote delen van het terrein verstoord zijn tot diep in het archeologisch niveau. Deze verstoringen zijn hoogstwaarschijnlijk gerelateerd aan de vier afbraakfases die werden waargenomen op luchtfoto's tussen 1971 en 2008.

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?**

Ja, de aangetroffen archeologische sporen/structuren zijn te dateren tot de late bronstijd/Romeinse periode en tot de (late) middeleeuwen. In het noordelijke deel van het projectgebied werden enkele paalkuilen aangetroffen, vermoedelijk gerelateerd aan een gebouwstructuur; met name een vierpalige spieker. Aan de oostelijke rand van het terrein werden de meeste sporen aangetroffen. In dit gebied werd mogelijks de grens van een bewoningsareaal of zone met andere functie aangesneden, daterend tussen de late bronstijd en Romeinse periode. De aangetroffen (post)middeleeuwse gracht in het oosten van het projectgebied is mogelijks een restant gerelateerd aan de wegenis (of een voorloper) die door het projectgebied liep. De overige zones binnen het projectgebied waren leeg of hadden recente of natuurlijke sporen. Op basis van de gegevens uit het archeologische traject (boringen en proefleuven) kon echter geen kern van de site gedetecteerd worden. Het is dus mogelijk dat zich in de directe omgeving van dit onderzoeksgebied een waardevolle site bevindt.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Gezien de kern van de potentieel archeologische site hoogstwaarschijnlijk buiten het projectgebied ligt of vernield is geweest door de verschillende afbraakfases in de 19de en 20ste eeuw (waar de verstoringen op het terrein getuige van zijn) én alle sporen/structuren volledig geregistreerd werden dient er geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd te worden.

4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING

4.1. Aard van de potentiële kennis en waardering

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is beperkt. Er zijn aanwijzingen gevonden voor menselijke aanwezigheid binnen en in de omgeving van het projectgebied, echter zijn de concrete gegevens dat de kern van de site hierbinnen te situeren zou zijn, afwezig. De afwezigheid hiervan in combinatie met de aanwezige verstoringen over een groot deel van het projectgebied en het feit dat alle sporen/structuren volledig geregistreerd en onderzocht werden, dient er geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd te worden.

4.2. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

5. SAMENVATTING

In het kader van de geplande ontwikkeling te Sint Eloois-Vijve werd na een uitgebreide bureaustudie (ID 13256, 2018K358), een landschappelijk booronderzoek (2020A441), een verkennend booronderzoek (2020E142) en waarderend booronderzoek (2019A143) het terrein onderzocht door middel van proefsleuven.

De oppervlakte van het onderzoeksgebied, gelegen op de hoek van de Gentseweg met de Vijfseweg te Sint-Eloois-Vijve (Waregem), bedraagt ca. 9230 m². Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd in totaal 1106 m² van het terrein onderzocht door middel van 8 proefsleuven, 3 kijkvensters en een dwarssleuf. Rekening houdend met de verstoorde zone (ca. 260 m²) werd ca. 12,3% van het projectgebied onderzocht. Er werden zeven bodemprofielen geregistreerd om de bodemopbouw te onderzoeken. Hieruit bleek dat een groot deel van het projectgebied reeds een bodemverstoring kende tot ca. 0,80 -1 m -mv. Dit werd onder meer waargenomen ter hoogte van het noordelijk/noordoostelijk deel (graszone), het zuidelijke deel (voormalig bebouwde zone) en het westelijk deel van het projectgebied. De B-horizont werd er reeds weggegraven of is zeer zwaar verstoord, vermoedelijk is dit te wijten aan de verschillende afbraakfases die er in de 20ste en 21ste eeuw binnen dit projectgebied hebben plaatsgevonden. Elders is er nog steeds sprake van antropogene verstoringsslagen, echter veel minder diep. Hier werd de B-horizont waargenomen op een diepte van ca. 0,40 - 0,60 m -mv.

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem te Sint-Eloois-Vijve Gentseweg-Vijfseweg bracht elf archeologische sporen/structuren aan het licht, bestaande uit een gracht, drie greppels, twee kuilen en vijf paalsporen. De aangetroffen sporen zijn te dateren tot de late bronstijd/Romeinse periode en tot de (late) middeleeuwen. In het noordelijke deel van het projectgebied werden enkele paalkuilen aangetroffen, vermoedelijk gerelateerd aan een gebouwstructuur; met name een vierpalige spieker. Aan de oostelijke rand van het terrein werden de meeste sporen aangetroffen. In dit gebied werd mogelijks de grens van een bewoningsareaal of zone met andere functie aangesneden, daterend tussen de late bronstijd en Romeinse periode. De aangetroffen (post)middeleeuwse gracht in het oosten van het projectgebied is mogelijks een restant gerelateerd aan de wegenis (of een voorloper) die door het projectgebied liep. De overige zones binnen het projectgebied waren leeg of hadden recente of natuurlijke sporen. Op basis van de gegevens uit het archeologische traject (boringen en proefsleuven) kon echter geen kern van de site gedetecteerd worden. Het is dus mogelijk dat zich in de directe omgeving van dit onderzoeksgebied een waardevolle site bevindt.

Gezien de kern van de potentieel archeologische site hoogstwaarschijnlijk buiten het projectgebied ligt of vernield is geweest door de verschillende afbraakfases in de 19de en 20ste eeuw (waar de verstoringen op het terrein getuige van zijn) én alle sporen/structuren volledig geregistreerd werden dient er geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd te worden.

6. BIBLIOGRAFIE

6.1. Uitgegeven bronnen

- DEVALCKENEER L., 2019a. Archeologienota Waregem Gentseweg - Vijfhoek (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten bureauonderzoek. Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- DEVALCKENEER L., 2019b. Archeologienota Waregem Gentseweg - Vijfhoek (prov. West-Vlaanderen). Programma van maatregelen bureauonderzoek. . Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- DE GROOTE K., 2008. Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen: techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw). Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed.
- LEGRAND P., DEFRANCQ J., VANHOUTTE C., WEYTS L. 2020. Nota Sint-Eloois-Vijve Vijfseweg (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten booronderzoek. Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.

6.2. Internetbronnen

- www.inventaris.onroenderfgoed.be
- www.cai.onroenderfgoed.be
- www.geopunt.be
- www.ngi.be
- <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/13256>

7. BIJLAGEN

Bijlage 1: Topografische kaart
Bijlage 2: Situering van het projectgebied op het GRB
Bijlage 3: Situering van het projectgebied op de orthofoto
Bijlage 4: Proefsleuvenplan
Bijlage 5: Aanpassing van het proefsleuvenplan
Bijlage 6: Hoogtes (in m TAW)
Bijlage 7: Aanduiding van de bodemprofielen
Bijlage 8: Allesporenkaart
Bijlage 9: Allesporenkaart, detail 1
Bijlage 10: Allesporenkaart, detail 2
Bijlage 11: Allesporenkaart met spoornummers
Bijlage 12: Interpretatie van sporen S11 en S15
Bijlage 13: Projectie van de sporen op de Ferrariskaart
Bijlage 14: Projectie van de sporen op de Atlas der Buurtwegen
Bijlage 15: Interpretatie van sporen S1, S3 en S13
Bijlage 16: Sporenlijst
Bijlage 17: Inventarislijst
Bijlage 18: Fotolijst

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem (SIVI20 – 2020A94 – Prospectie):

<http://www.monarcheo.be/web/monument/archeologie/home/home>